

Eleverne i 7. klasse på Al-Hikma Skolen i København har deltaget i et stort projekt om frivillighed og har fået store oplevelser og selvtillid af at gøre noget for andre.

Frivillighed giver eleverne ansvar og glæde

Tekst Anne Kathrine Spangsberg

Foto Henning Hjorth

Alle elever på Al-Hikma Skolen hørte om 7. klasses projekt om frivillighed. Især de mindste elever var meget nysgerrige. Det gav anledning til gode samtaler om at bidrage med hjertet og vælge ud fra interesser, og at folk gerne vil betale noget ekstra for at støtte et godt formål.

Skoleklokken har ringet ind til morgensamling klokken 8, og de yngste legende og vimsende elever sætter sig forrest, mens teenagerne i de ældre årgange sidder bagerst, afslappet lænet op ad væggen. Denne dag kort før sommerferien er morgensamlingen på Al-Hikma Skolen i København anderledes end normalt. For skoleåret har budt på en helt særlig udfordring for 7. klasse, som de skal fremvise for resten af skolen, og klasselærer Michelle Willumsen spørger ud i salen, om de andre elever

ved, hvad 7. klasse har arbejdet med i år? Flere af de mindste elever rækker ivrigt armene op og flere råber ud i salen, at det er frivillighed.

»Det er nemlig frivillighed«, fortæller Michelle Willumsen og fortæller om projektet.

I løbet af året har de ad to omgange arbejdet med frivillighed. I en uge op til efterårsferien havde klassen skemafri og skulle kun bruge tiden på deres frivilligheds-projekter. Og i foråret skulle de over otte uger planlægge og udføre projekter i deres fritid. Michelle Willumsen spørger ud i salen, om eleverne ved, hvad frivillighed er?

Der kommer flere gode svar om, at man laver noget, som ingen har tvunget en til, og at man arbejder uden at få løn for det.

»Ja, og det handler også om at mærke, at man gør en forskel for andre, og at selv en lille handling kan gøre en stor forskel«, uddyber Michelle Willumsen.

Fodbold og salg af cookies

Eleverne fremlægger på skift, hvordan de har trænet mindre børn i fodbold, arrangeret fodboldturnering kun for piger, bagt og solgt cookies for at samle penge ind til børn i krigshærgede områder, samlet affald på strande, undervist flygtninge i dansk, uddelt mad til hjemløse, leget med børn i børnehaver, hæklet trøstemus til børn på hospitaler og været frivillige på netcafé og på et plejehjem. Bare for at nævne nogle af de mange projekter.

»Vi har ladet eleverne styre meget selv, og man skal som lærer kunne slippe kontrollen og trives med, at der hvor man giver slip, der lykkes det. Vi skal skabe rammerne og vejlede, men de lærer mest ved selv at skulle stå for det«, forklarer Michelle Willumsen om at være med i Frivillighedsalliancens pilotprojekt og sætte frivillighed på skemaet.

30 skoler over hele landet har deltaget i projektet, som nu bliver til et gratis undervisningsmateriale om frivillighed. For Al-Hikma Skolen er der især to hovedformål med at deltage i projektet, fortæller skolens leder, Allaa Al-Naqach.

»Dels at eleverne opdager, hvor meget i samfundet, der er bundet op af frivillige kræfter. Og dels at eleverne selv bliver en del af samfundet med en personlig oplevelse af, at de betyder noget, og måske får blod på tanden til at gøre endnu mere«.

Både Michelle Willumsen og Allaa Al-Naqach er bevidste om, at skolen har en etnisk monokultur, og det derfor også har været en positiv del af projektet, at eleverne oplevede verden udenfor.

»Frivillighed er en stor del i både den danske og den irakiske kultur med foreningslivet. Så projektet er med til at bygge bro mellem de to kulturer. Så →

Michelle Willumsen er dansklærer for 7. klasse på Al-Hikma Skolen i København, og hun har oplevet en vigtig læring og udvikling hos eleverne i projektet om frivillighed. Det har modnet dem og givet dem indsigt i det forpligtende fællesskab.

/// Tænk at være 13 år og kunne planlægge og udføre en indsamling til et godt formål og at få sponsorater til et arrangement.

Michelle Willumsen, lærer, Al-Hikma Skolen i København.

for denne gruppe elever har det også været en gave at komme ud i samfundet», siger Michelle Willumsen.

Opdagede omfanget af frivillighed

For eleverne i 7. klasse har projektet også givet dem indsigt i, hvor meget omkring dem, der reelt drives af frivillige kræfter. Også i deres egen kulturelle baggrund.

»Som muslimer har de fleste af os prøvet at hjælpe til ved vores fester og arrangementer i moskeen. Der hjælper vi med mad og forberedelser«, fortæller Hussein Mohammed, som sammen med fem andre elever fra klassen fortæller om deres oplevelse af projektet.

»Jeg er selv frivillig i min basketballklub, hvor jeg efter sommerferien også skal være træner«, fortæller Mallak Al-Kufashi, mens Hussein Mohammed understreger, at de har lært, hvor meget det betyder for sport og idræt, at der er frivillige trænere.

Eleverne fortæller, at det har givet dem nogle gode oplevelser at gøre andre glade.

»Da vi samlede skrald på Brøndby Strand, fik vi virkelig mange positive kommentarer fra folk på stranden. Og nu er jeg blevet meget mere opmærksom på, hvor meget plastik og affald, der ligger i naturen«, siger Taiba Al-Mosawi.

»På plejehjemmet blev de ældre ved med at spørge om, hvad det kostede, at vi gav dem neglelak på, og de blev så glade, når vi sagde, at det var gratis«, fortæller Zahra Katiea.

Hun var også med i gruppen, som arrangerede en fodboldturnering kun for piger, hvor de fik sponsoreret pizzaer til præmier. Lærer Michelle Willumsen fortalte til fremlæggelsen i salen, hvor flot det var, at de havde fået sponsoreret præmierne.

»I opdagede, at andre gerne vil bidrage og støtte jeres projekter«.

Netop den læring har været vigtig for eleverne, understreger både deres lærer og skolens leder. For eleverne har oplevet, at selvom de kun er 13 – 14 år, kan de gøre en forskel for andre i samfundet.

»Tænk at være 13 år og kunne planlægge og udføre en indsamling til et godt formål og at få sponsoreret til et arrangement. Når man skal sælge kager, skal man både have tilladelser til at stå på Rådhuspladsen og have en indsamlingstilladelse. Det giver også eleverne en forståelse af samfundet og at kunne begå sig«, siger Michelle Willumsen.

Rammer for de vilde ideer

Frivillighedsalliancen gav skolen et netværk med de andre skoler i projektet. De talte blandt andet om, at man ikke skal kalde det frivilligt arbejde, men bare frivillighed. Fordi ordet arbejde minder om pligt, mens frivillighed indeholder den frie vilje til at gøre noget for andre.

»Vi har også arbejdet med, hvordan lærernes rolle skal være i elevernes idéudvikling og planlægning«, siger Michelle Willumsen.

»Hos os har vi valgt at lade eleverne styre det meget selv. Måske for meget. Vi har i hvert fald lært, at når vi fremover kører forløbet, skal vi hjælpe mere til med planlægningen, så de har nogle delmål undervejs«.

For Al-Hikma Skolen vil fremover sætte frivillighed på skemaet hvert år i 7. årgang. Bygget op på samme måde med én uge i efteråret og otte ugers forløb i foråret. Med erfaringerne fra dette skoleår vil Michelle Willumsen især bruge tid og kræfter på at hjælpe eleverne med idéudviklingen, så de lærer at se muligheder – hvor også deres egne interesser kan bruges.

»Jeg vil gerne understøtte en proces med plads til de vilde ideer, og vi har →

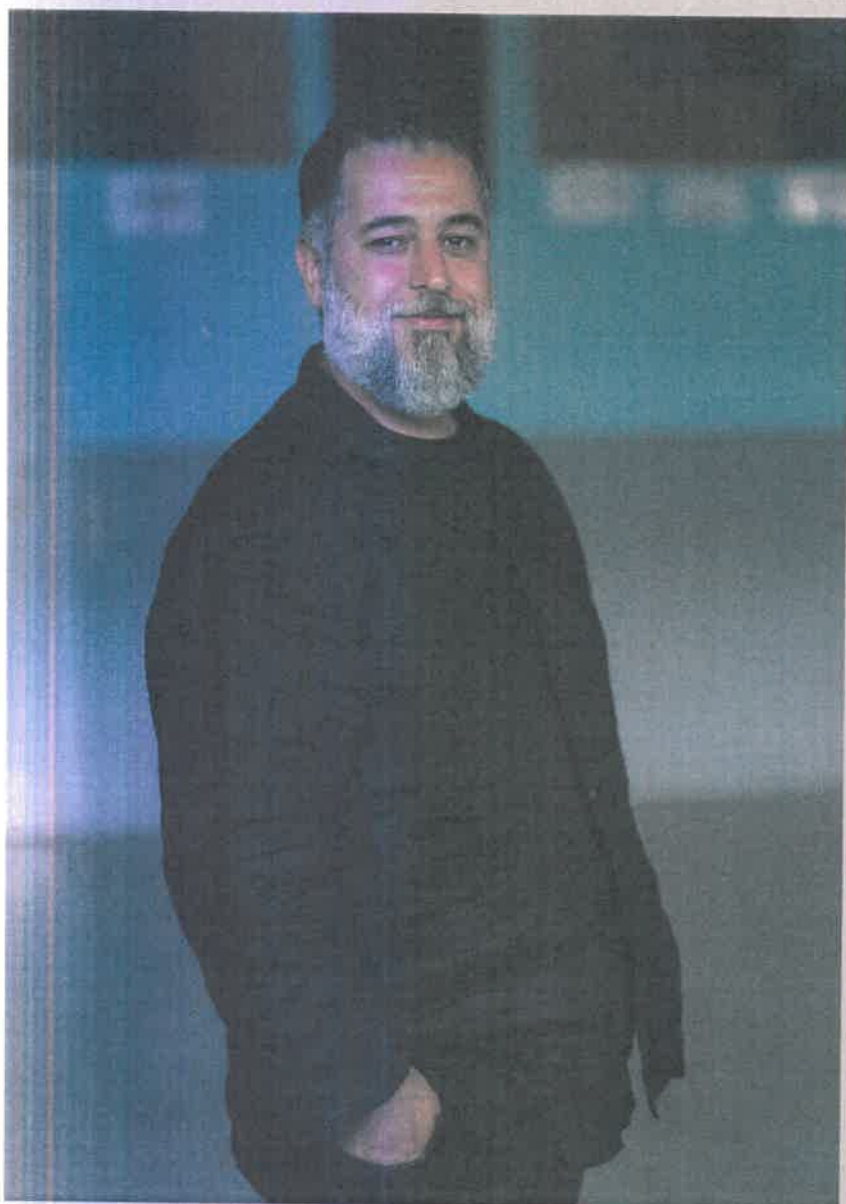
Til morgensamling skal klassen fremlægge deres frivillighedsprojekter, og lærer Michelle Willumsen fortæller skolens øvrige elever om, hvad frivillighed er.

Hussein Mohammed og Yassin-Al Ameri fremlægger deres frivillighedsprojekt som fodboldtrænere. De oplevede at få meget ansvar for selv at stå for træningen, og at børnene var meget glade. Samtidig fik de indsigt i, hvor stor en del af fodboldkulturen, der er båret af frivillige kræfter.

»Eleverne oplever at være en del af noget større, og at der er en verden udenfor. Frivillighed indeholder også, at andre regner med ens indsats«, siger Al-Hikma Skolens leder, Allaa Al-Naqach.

Pilotprojekt om frivillighed

Frivillighedsalliancen satte frivillighed på skoleskemaet på 30 efterskoler og friskoler. Fra 2024 til 2026 udviklede skolerne ideer og afprøvede måder at få frivillighed ind i undervisningen på. Erfaringerne samles nu til et undervisningsmateriale og gratis undervisningskursus.

Projektet drives af Efterskolerne og Friskolerne, det er støttet af Samfonden, mens Videnscenter for Folkeoplysning indsamler erfaringsdata.

Læs mere på www.frivillighedsalliancen.dk.

Dansk-irakiske rødder

Al-Hikma skolen er grundlagt i 1993 af irakiske flygtninge, der kom til Danmark i forbindelse med Irakkrigen. Skolens værdigrundlag er med egne ord: "inspireret af den islamiske lære på den ene side og af den Grundtvig-Koldske friskole-tradition på den anden side".

lært, at eleverne lige skal hjælpes i gang, og at engagementet skal komme nedefra for at lykkes«.

Både skolen og eleverne lærte også, at vejen fra idé til handling kræver tålmodighed, og at lærernes rolle både er at guide og bakke eleverne op i ikke at give op undervejs.

»For teenagere skal det også være sjovt og noget, de kan lave med deres venner. Så de forstår nok først senere, at de virkelig har været del af noget større«, siger skoleleder Allaa Al-Naqach.

For Michelle Willumsen har året med frivillighed været en god oplevelse, hvor hun har set eleverne få mod på at prøve nyt og turde træde ud i omverdenen.

»De har lært om det forpligtende fællesskab, og jeg har set elever få store oplevelser og selvtilid af projektet«. □